

EIERSKAPSMELDING 2021

En veiviser for kommunalt eierskap

Vedtatt av Vardø bystyre 29.04.2021

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING.....	3
DEL 1 – GENERELL DEL	4
KOMMUNELOVEN OG EIERSKAP	4
ORGANISASJONSFORM.....	4
MOTIVER FOR EIERSKAP.....	7
EIERSTYRING.....	9
<i>Eierstrategier</i>	<i>9</i>
<i>Formelle eierorganer</i>	<i>9</i>
PRINSIPPER FOR EIERSTYRING	13
STYRETS ROLLE OG ANSVAR.....	14
<i>Styrets oppgaver</i>	<i>14</i>
<i>Styrets sammensetning</i>	<i>14</i>
<i>Godtgjøring til styret og ledende ansatte.....</i>	<i>15</i>
<i>Særskilt om samfunnsansvar.....</i>	<i>16</i>
<i>Forventninger til styret</i>	<i>16</i>
UTBYTTE, AVKASTNING OG RESULTATMÅL.....	18
<i>Avkastningskrav og utbyttepolitikk.....</i>	<i>18</i>
<i>Pliktig rapportering</i>	<i>19</i>
OPPFØLGING.....	20
DEL 2 – INDIVIDUELLE EIERSTRATEGIER.....	21
Overordnede mål for alle selskaper	22
Vardø Havn KF	23
Vardø kommunale bolig- og eiendomsselskap AS	25
ASVO-Vardø AS	27
Vardø Promør AS	29
Østhavet AS.....	30
Varanger Kraft AS.....	31
Øst-Finnmark avfallsselskap AS	32
Finnmark Havfiske AS	34
Ságat- Sámiid Áviisa AS Samisk Avis AS	35
Varanger Museum IKS	36
Norasenteret - IKS Krise- og incestsenteret i Øst-Finnmark	38
IKA Finnmark IKS	39
KomRevNord IKS	41

INNLEDNING

Vardø kommune har eierskap i kommunale foretak, interkommunale selskaper og aksjeselskap. Det er derfor viktig at kommunen utøver sitt eierskap og sin eierstyring på en god måte.

Eierskapsmeldingen skal bidra til at Vardø kommune fremstår som en ryddig, tydelig og ansvarlig eier.

Eierskapsmelding er et verktøy kommunen som eier kan bruke for å gi nødvendige styringssignaler til selskapene, og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar. Eierskapsmeldingen skal også bidra til å styrke åpenheten rundt kommunens selskaper. Det er ikke ment at eierskapsmeldingen skal detaljstyre selskapene, men bidra til å sikre samhandling og kommunikasjon mellom eierorgan og bystyret.

Målet med eierskapsmeldingen er å gi en systematisert oversikt over alle selskaper som Vardø kommune har eierinteresser i, samt drøfte kommunens ulike motiv for å opprette eller delta i selskap. Videre skal eierskapsmeldingen gi retningslinjer for kommunens eierstyring. Kommunen har også et kontroll- og tilsynsansvar overfor eierinteressene i de ulike selskapene.

Eierskapsmeldingen er todelt. Del 1 behandler de generelle rammene for eierstyring.

De beskrevne prinsippene gjelder for alle kommunens eierposisjoner, uavhengig av om det er kommunale foretak eller selskaper som Vardø kommune eier alene eller sammen med andre.

Del 2 viser kommunens eierposisjoner med tilhørende selskapsomtaler og vedtatte strategier og forventninger til selskapene.

DEL 1 – GENERELL DEL

KOMMUNELOVEN OG EIERSKAP

I kommuneloven av 22. juni 2018 nr. 83 er kommunenes plikt til å utarbeide eierskapsmelding for første gang lovfestet. § 26-1 om eierskapsmelding lyder:

«Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

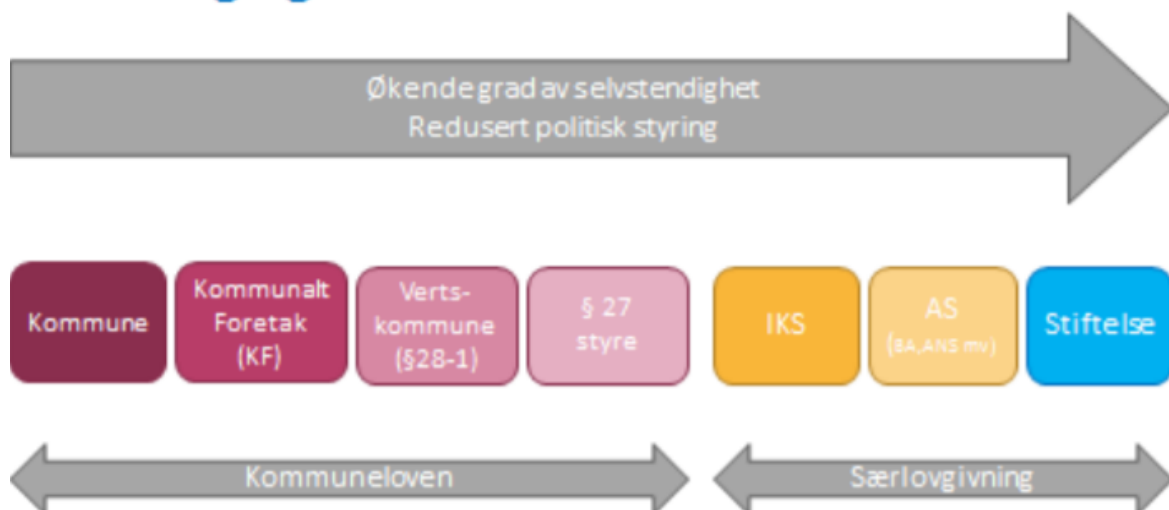
- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i*
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.»*

ORGANISASJONSFORM

Når kommunen vurderer å legge deler av virksomheten sin ut i et selskap, er det viktig å velge en selskapsform som er tilpasset selskapets formål, eierstyringsbehov, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle loverket.

Når selskapsformen diskuteres, bør bystyret med utgangspunkt i selskapets formål, vurdere hvilket styringsbehov kommunen har.

Lovfestede modeller for kommunal selskapsdanning og samarbeid mellom kommuner

Figur 1: Figuren viser ulike modeller for å organisere kommunal virksomhet utenfor kommunens egen organisasjon, og hvordan de ulike modellene står i forhold til hverandre når det gjelder selvstendighet relativt til politisk styring.

Nedenfor følger en oversikt over de vanligste organisasjonsformene som brukes i kommunal virksomhet.

Aksjeselskap

Et aksjeselskap kan eies av en kommune eller fylkeskommune alene, sammen med andre kommuner og fylkeskommuner eller sammen med private rettssubjekter. Selskapet reguleres av aksjeloven. I et AS har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen.

Gjennom generalforsamlingen, utøver eierne den øverste myndigheten i selskapet. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret. Selskapet ledes av styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eierens formål og innenfor rammen av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

Interkommunale selskaper (IKS)

Et interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskaper kan bare opprettes av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Deltakerne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Selskapets eierorgan og øverste myndighet er representantskapet. Deltakerne skal opprette en skriftlig selskapsavtale.

Forvaltningen av selskapet ligger hos styret og daglig leder. Deltakerkommunene utøver eierstyring gjennom sine valgte medlemmer i representantskapet. Hver enkelt deltaker skal ha minst en representant i representantskapet. Kommunestyret har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Representantskapet velger også styret. Styret skal ha minst tre medlemmer, og omfattes av kravet om balansert kjønnsrepresentasjon, det vil si minimum 40 % av hvert kjønn. Daglig leder eller medlemmer av representantskapet kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet som eierorgan utøver kontroll over styret på flere måter:

- bestemmer sammensetningen av styret.
- kan instruere styret og omgjøre beslutninger.
- kan gjennom selskapsavtalen fastslå at nærmere angitte saker må godkjennes i representantskapet.

Kommunalt foretak

Når kommunen ønsker å gi en virksomhet en noe mer selvstendig stilling enn det som gjelder i den tradisjonelle etatsmodellen, kan det etableres et kommunalt foretak etter kommunelovens kapittel 9.

Foretaket er ikke en egen juridisk person, men del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen er part i alle avtaler og hefter for foretakets forpliktelser. I motsetning til utskilling ved bruk av aksjeloven og lov om interkommunale selskaper, vil de ansatte fortsatt ha kommunen som arbeidsgiver. Foretaket ledes av et styre, som er utpekt direkte av kommunestyret. Daglig leder står i linje under styret, som igjen er underlagt kommunestyret. Foretakene er på denne måten direkte underlagt kommunestyrets budsjetmyndighet. Rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Samvirkeforetak

Kommuner kan også delta i samvirkeforetak. Et samvirkeforetak er ikke et selskap. Samvirkeforetak har medlemmer, men ikke eiere, og styres av de som handler med foretaket og som dermed har direkte nytte av den virksomhet som drives. Samvirkeforetak har ikke fritt omsettelige eierandeler og kan følgelig ikke kjøpes opp. På årsmøtet – samvirkets øverste organ – fattes beslutninger som hovedregel ut fra prinsippet om ett medlem, én stemme. Det er lov om samvirkeforetak (samvirkelova) av 29. juni 2007 nr. 81 som regulerer denne organisasjonsformen.

Stiftelser

Kommuner og fylkeskommuner kan også opprette stiftelser. En stiftelse er et selvstendig rettssubjekt. Som stifter av en stiftelse kan kommunen verken utøve styring over stiftelsens virksomhet eller gjøre krav på andel i stiftelsens overskudd (ta utbytte). Stifterne kan ikke løse opp stiftelsen. Stiftelse er bare en hensiktsmessig organisasjonsform der det er ønske om å gjøre virksomheten helt uavhengig av kommunen. Det er lov om stiftelser (stiftelsesloven) av 15. juni 2001 nr. 59 som regulerer denne organisasjonsformen.

MOTIVER FOR EIERSKAP

For å tydeliggjøre og skape bevissthet knyttet til Vardø kommunes formål med det enkelte eierskapet, er det viktig å se på motivet for selskapsdannelsen. Det er ofte en kombinasjon av ulike motiv som ligger til grunn for at et selskap etableres. Eksempelvis vil kravet om finansiell avkastning i mange sammenhenger kombineres med en forventning om at selskapet skal ivareta ulike samfunnsmessige hensyn.

Det er en rekke fordeler ved å identifisere motivet for etableringen av et selskap:

- Klare mål gjør det lettere å vurdere selskapenes resultater.
- Bedre kommuniserte mål gjennom en eierstrategi vil forenkle selskapenes strategiarbeid.
- Kommunens kapital i selskapene har en alternativ anvendelse. Presis målangivelse og etterfølgende vurdering av måloppnåelsen vil gi bedre informasjon om kostnader og gevinster med det kommunale eierskapet.
- En klargjøring av målene kan bidra positivt til et bedre kommunalt eierskap.

Det finnes flere måter å dele inn motiver for selskapsdannelsen på. Nedenfor vises den oppdelingen som er lagt til grunn i kommunens eierskapsmelding:

Effektivisering av tjenesteproduksjonen

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og/eller bedre kvalitet på tjenestene gjennom samarbeid med andre. Disse selskapene utfører som regel oppgaver som støtter opp under kommunale kjerneoppgaver og kommunens rolle som tjenesteyter og myndighetsutøver.

Samfunnsøkonomiske motiv

Hovedmotivet for eierskapet er å løse oppgaver som ikke vil eller bør bli løst av private. Dette kan være oppgaver som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme, men som samfunnet ønsker løst innenfor en forretningsmessig modell, eksempelvis offentlig transport. Eller det kan være innen områder der det er mer eller mindre naturlige monopoler, der man enten ikke ønsker å hente ut monopolgevinsten eller ikke ønsker at et privat selskap skal hente den ut. Slike selskap utfører som regel oppdrag innenfor kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Finansielle motiv

Hovedmotivet for eierskapet er økonomisk avkastning. At et eierskap er finansielt motivert betyr ikke at kommunen har en kortsiktig horisont på sitt eierskap eller ønsker å selge aksjene i selskapet. Ofte handler finansielt motivert eierskap om at kommunen har gått inn som hel- eller deleier i selskap der private har trukket seg ut for å drive mer lønnsomt andre steder, eller fordi kommunen har vært den eneste aktøren med tilgang på kapital. Disse selskapene er som regel viktige i forhold til kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Næringspolitiske motiv

Hovedmotivet for eierskapet er å etablere eller beholde arbeidsplasser i kommunen eller regionen, eventuelt å kontrollere hvor hovedkontoret til en bedrift ligger. Det kan også handle om å beholde nøkkelkompetanse. Næringspolitiske motiv er alltid knyttet til kommunens rolle som samfunnsutvikler.

For alle selskap der kommunen har en eierandel gjelder at alle transaksjoner som involverer kommunen (tilskudd, kjøp og salg av tjenester) skal være transparente og dokumenterbare. Kjøp og salg av tjenester skal skje til markedsmessige vilkår. Selskap som mottar tilskudd fra kommunen, men

som også har virksomhet som konkurrerer med private skal ha et regnskapsmessig skille i tråd med regelverket for offentlig støtte.

Endringer i beste praksis

Vardø kommunes eierpolitikk bygger på beste praksis slik dette framkommer av KS anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, samt Norsk utvalg for Eierstyring og Selskapsledelse (NUES) anbefaling om eierstyring og selskapsledelse.

KS sine anbefalinger er uendret siden eierpolitikken ble vedtatt i 2016, men NUES publiserte en oppdatert versjon av sine anbefalinger i 2018. Oppdateringene reflekterer en utvikling de siste årene der strategiarbeidet har gått fra å være et anliggende for selskapets administrasjon som så styret ble orientert om, til å være et viktig verktøy for styret i sin dialog med administrasjonen. Det anbefales derfor at eiere øker fokus på at styrets strategiarbeid, både når det gjelder gjennomføring og kompetanse.

EIERSTYRING

Hovedformålet med eierstyringen er å sikre en god utvikling for selskapene, langsiktig verdiskaping og god, forutsigbar styring. Den skal også følge opp vedtatt eierpolitikk og eierstrategier.

Løpende eierstyring innebærer å:

- sikre regelmessig og formalisert kontakt mellom kommunen og selskapene/foretakene.
- sikre god rapportering på mål og forventninger.
- sikre gode prosesser ved gjennomføring av valg, strategiendringer, mv.

Bystyret, formannskapet og ordfører har i den sammenheng viktige og ulike roller på vegne av kommunen som eier. Generalforsamling/bedriftsforsamling er selskapets øverste organ og kommunens formelle kontaktpunkt knyttet til eierskapet.

Selskapsorganisering innebærer at man gir slipp på den tradisjonelle formen for forvaltningsstyring og at styring må skje i henhold til de rammer som følger av selskapslovgivningen. For å kompensere for ulemper med redusert direkte styring, er et viktig virkemiddel å etablere mål og forventninger til selskapene og prinsipper for eierstyring gjennom eierstrategiske dokumenter. Til sammen danner dette en styringsmodell og gir rammer som skal være førende i styrets arbeid. I oppfølgingsarbeidet overfor selskapet vektlegges kontroll av mål- og forventningsoppnåelse, økonomioppfølging og styreevalueringer.

Eierstyring forankres politisk på flere nivå. Den overordnede styringen legges i eierpolitikken. I tillegg etableres eierstrategier for det enkelte selskap.

Eierstrategier

Kommunen legger i sin eierpolitikk opp til aktiv bruk av selskapsvise eierstrategier. Eierstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de verdiene som ligger i de ulike selskapene. Strategien skal danne plattform for en god styringsdialog og gi mål og klar retning for hva eierne vil med selskapet. Eierstrategier kan regulere strategisk retning, mål, kjernevirksomhet og forhold som kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning og utbytteforventninger.

Eierstrategier er individuelle og tilpasses det enkelte selskap. Vedtatte strategier og forventninger til selskapene som Vardø kommune har eierskap i fremkommer av del 2 i eierskapsmeldingen.

Formelle eierorganer

Bystyret/formannskapet

Det er bystyret som fatter vedtak om etablering og avvikling av selskaper, og godkjenner vedtekter, selskapsavtaler og aksjonæravtaler. Bystyret oppnevner representanter til eierorganene og fører tilsyn og kontroll med forvaltningen av eierinteressene.

Bystyret fastsetter kommunens eierpolitikk, herunder prinsippene for eierstyring. Bystyret kan også uttrykke forventninger til styrets arbeid og forvente å få gjennomslag for dette i selskap der kommunen (eller samarbeidende kommuner) eier mer enn 50 % av aksjene.

Bystyrets styringsmuligheter som eier av selskap som er organisert etter aksjeloven og lignende, er knyttet til å etablere tydelige mål for eierskapet og krav til resultater, herunder utbytte. Dette skjer gjennom å etablere eierstrategier for det enkelte selskap og følge dem opp i den årlige eiermeldingen.

I selskap som er organisert etter aksjeloven, lov om interkommunale selskaper eller lignende, fremmer kommunen sine interesser som eier gjennom deltakelse i generalforsamling og representantskap.

I generalforsamlinger i aksjeselskap stiller hver eier med en representant som stemmer for hele eierandelen. I representantskap skal det være minst ett medlem fra hver eier. Som hovedregel har hvert medlem én stemme, slik at større eiere velger flere medlemmer. Dersom det skal velges flere medlemmer er det bystyret som foretar valget.

Innkalling til generalforsamling/representantskap legges fram for ordfører.

Ordfører

Ordfører er kommunens representant i generalforsamling og representantskap med varaordfører som vara. Ordfører kan i enkelttilfelle gi andre fullmakt til å møte på kommunens vegne.

Den som representerer kommunen i generalforsamling og representantskap skal fremme det syn som bystyret har vedtatt i Eiermeldingen og/eller andre konkrete vedtak i bystyret.

Ordfører med varaordfører som vara, representerer kommunen i Eiermøter.

Generalforsamling/representantskap

I henhold til aksjeloven skal selskap avholde ordinær generalforsamling en gang i året, senest 6 måneder etter utløpet av regnskapsåret. Ordinære generalforsamlingssaker er godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte, og valg av styreleder og styremedlemmer som er på valg. I tillegg behandles aktuelle saker som aksjeloven krever skal behandles av generalforsamlingen, som kapitalforhøyelse, endring i vedtekter med tilhørende avtaleverk og endringer i aksjonærrettigheter.

De fleste saker i generalforsamlingen avgjøres med alminnelig flertall (50 %). Vedtektsendringer krever som regel tilslutning fra minst to tredeler av stemmene, og det er også noen saker som krever 90 % eller enstemmighet. I tillegg er det et generelt forbud mot at generalforsamlingen treffer beslutninger som er egnet til å gi visse aksjeeiere en urimelig fordel på andre aksjeeieres eller selskapets bekostning.

I selskap som er organisert etter lov om interkommunale selskaper er det representantskapet som er selskapets øverste organ. Representantskapet har de samme oppgaver som generalforsamlingen i et aksjeselskap, men fastsetter i tillegg selskapets budsjett og økonomiplan. Det er også mulig å vedtektsfeste at visse saker som ellers ville høre under styret, skal godkjennes av representantskapet. Sistnevnte kan for eksempel gjelde større investeringer eller saker av prinsipiell karakter.

Valgkomite

En valgkomite i et selskap er et organ valgt av generalforsamling eller representantskap (IKS) med mandat å fremme forslag til styremedlemmer og eventuelt godtgjørelse til disse. Ordningen med valgkomite er ikke lovregulert og må tas inn det enkelte selskaps vedtekter eller i en eventuell selskapsavtale.

Valgkomiteer er vanlig i større selskap, og spesielt i større selskap med mange eiere. I selskap der det brukes valgkomite, bør valgkomiteen settes sammen slik at alle aksjeeierne føler seg representert. Flertallet i valgkomiteen bør være uavhengig av styret og den daglige ledelsen, men det er nødvendig at komiteen har innsikt i hvilken kompetanse styret har behov for.

For å sikre best mulig grunnlag for sine vurderinger skal valgkomiteen ha kontakt med sittende styremedlemmer, daglig leder og eierne. Alle eiere bør gis anledning til å foreslå kandidater til styreverv i selskapet. I en del større selskap brukes profesjonelle rådgivere for å finne fram til gode styremedlemmer. Det finnes også databaser der personer med ulik styrekompetanse er registrert.

Valgkomiteens innstilling skal begrunnes og innstillingen bør også redegjøre for hvordan komiteen har arbeidet.

Eiermøter

I selskap der kommunen er en av flere eiere er likebehandling av alle aksjeeiere en forutsetning. Dette omfatter også hvilken informasjon kommunen som eier mottar fra selskapet og hvilken kontakt det er mellom kommunen og selskapet.

I selskap der kommunen er eneeier, eller eier selskapet sammen med samarbeidende kommuner, bør det avholdes minst ett eiermøte i året i tillegg til generalforsamlingen.

Både ordfører og selskapet kan be om eiermøter når det er behov for å diskutere spørsmål av strategisk art og hvor styret trenger veiledning fra eierne. Slike møter kan også arrangeres hvis det i forkant av planlagt generalforsamling er signaler på at eierne vil ha problemer med å godta styrets forslag til ulike vedtak, for eksempel størrelsen på utbytte.

I selskap der kommunen (eller samarbeidende kommuner) eier en vesentlig andel av aksjene eller andelene, men ikke alle, bør det utvises forsiktighet i forhold til å bruke egen dominans til å skaffe seg informasjon som er eller kan oppfattes som fordelaktig for kommunen.

Rådmannen

Rådmannen skal iverksette kommunestyrets vedtatte eierpolitikk, herunder legge fram forslag til eierstrategier for behandling i kommunestyret, og sørge for oppfølging i form av eiermeldinger.

Rådmannen skal etablere rutiner for løpende eieroppfølging, herunder styringsdialog med styrer, rutiner for styrevalg, forberedelse til møter i eierorgan, eiermøter i kommunestyret eller formannskap mv.

Andre eiere

Siden deltakelse i et selskap i mange tilfelle er motivert av at man skal løse en oppgave sammen med andre, er det ofte flere eiere i et aksjeselskap. Det er ikke gitt at alle eiere har de samme interessene eller motivene for eierskapet, aksjeloven har derfor flere bestemmelser som sikrer at en dominerende eier ikke kan sikre seg urimelige fordeler på de andre eiernes bekostning.

90 % eierandel: En aksjonær som eier 90 % av aksjene eller mer kan kreve å få innløse minoritetsaksjonæren(e). Tilsvarende kan minoritetsaksjonæren(e) kreve innløsning.

2/3 eierandel: En aksjonær med mer enn 2/3 eierandel har bestemmende innflytelse på de fleste områder i selskapet. Aksjonæren kan bl.a. vedta fusjoner, fisjoner, kapitalforhøyelser og kapitalnedsettelse, oppløsning av selskapet og endre vedtektene.

50 % eierandel: En aksjonær som eier mer enn 50 % av aksjene kan ha avgjørende innflytelse på valg av styret. Styret bestemmer bl.a. hvor mye som skal deles ut i utbytte til aksjonærene.

1/3 eierandel: En aksjonær med mer enn 1/3 eierandel har såkalt negativt flertall. Det innebærer at aksjonæren kan blokkere vedtektsendringer, fusjoner, fisjoner, kapitalforhøyelser og kapitalnedsettelse.

10 % eierandel: En aksjonær som eier mer enn 10 % av aksjene i et ordinært aksjeselskap kan kreve ekstraordinær generalforsamling i selskapet.

Som hovedregel skal eierne av aksjer behandles likt, uavhengig av hvor mange aksjer de eier. I noen selskap er det vedtektsfestet at man skal ha flere aksjeklasser, med ulike tilknyttede rettigheter.

Rettighetene til de ulike aksjeklassene skal framgå av vedtektene. I slike tilfeller er det førende prinsippet at eierne skal behandles likt innen hver aksjeklasse. Ulike aksjonærrettigheter på grunn av flere aksjeklasser kan oppleves som lite ryddig, og kommunen bør som hovedregel ikke bruke denne muligheten i egne selskap, eller delta i selskap som er konstruert på denne måten.

For selskaper med flere eiere, er omforente eierstrategier et viktig virkemiddel for å håndtere ulike synspunkter. Eierstrategiene gir omforente holdninger til retning og utvikling av selskapene. De er også verdifulle verktøy for å regulere eventuelle uenigheter. Gjennom eierstrategier kan det avtales formelle føringer og tvisteløsninger. Eierstrategien kan også forplikte til å etablere fora hvor de ulike eiernes interesser drøftes og avklares for å unngå ulike styringssignaler til selskapet. Alle eierstrategier skal forankres i bystyret.

PRINSIPPER FOR EIERSTYRING

Kommunens overordnede prinsipper for eierstyring er et sentralt element i eierpolitikken. Formålet med prinsippene er å avklare roller og ansvar, sikre åpenhet og ryddige beslutningsprosesser, redusere ulike typer risiko, stimulere til verdiskaping gjennom å legge til rette for økt effektivitet og styrket konkurransedyktighet mv.

Kommunens overordnede prinsipper for eierstyring er oppstilt i tabellen nedenfor.

Vardø kommunes prinsipper for eierstyring
1. Valget om å etablere et selskap og valg av selskapsform skal baseres på en analyse av kommunens styringsbehov og mål for virksomheten.
2. Vardø kommune skal angi klare og langsiktige mål for selskapene. Styret er ansvarlig for å realisere målene.
3. Vardø kommune skal fremme sine interesser overfor kommunale selskap gjennom eierorganene.
4. Selskapenes kapitalstruktur skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapenes situasjon.
5. Det skal være åpenhet knyttet til Vardø kommunes eierskap og til selskapenes virksomhet basert på prinsippet om meroffentlighet. Det skal legges til rette for interne dialogprosesser foran møter i generalforsamling, representantskap mv.
6. Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart. Godtgjørelsen til styret skal reflektere kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.
7. Kommunestyret skal behandle eierskapsmeldingen i løpet av det første året av kommunevalgperioden og eiermelding med eierstrategier hver høst.

Evaluering av det kommunale eierskapet

Kommunen skal foreta løpende evalueringer av sitt eierskap. Endringer eller forslag til endringer vil bli lagt fram for bystyret i form som enkeltsaker eller i eierskapsmelding. Vesentlige endringer i forhold som påvirker verdiene kan resultere i at kommunen må endre sin eierstrategi.

Dersom markedet bidrar til å utsette kommunens virksomheter for vesentlig økonomisk risiko, og dersom andre aktører kan produsere de aktuelle varer eller tjenester på en bedre måte enn hva kommunens selskap kan, bør kommunen stille spørsmål ved om selskapet skal avhendes. Kommunen bør ikke bare vurdere eierskapet i relasjon til egne behov, men også knyttet til de behov selskapene vil ha i konkurranse med andre markedsaktører. Relevante spørsmål å stille vil her være om kommunen kan bidra med nødvendig handlingsrom, kompetanse og kapital slik at selskapene får de samme rammevilkår og muligheter til å utvikle seg som andre markedsaktører.

Et særtrekk ved offentlig eierskap er den dobbeltrolle som kan oppstå ved at det offentlige er eier og samtidig myndighetsorgan. Problemstillingen er særlig aktuell på statlig nivå. Men også på kommunenivå er dette en relevant problemstilling.

STYRETS ROLLE OG ANSVAR

Styrets oppgaver

I henhold til selskapslovgivningen er det styret som har ansvaret for forvaltningen av selskapet. Den viktigste oppgaven for kommunen som eier er derfor å sørge for eller bidra til at selskaper der kommunen har en eierandel, har kompetente styrer.

Tradisjonelt deles styrets oppgaver i tre:

- Forvaltningsansvaret, som blant annet omfatter organisering av virksomheten, ansettelse av daglig leder, virksomhetsplaner og budsjetter, regnskap og årsberetning, samt saker av «uvanlig art».
- Tilsynsansvaret, som blant annet omfatter tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig, kontroll med egenkapitalen og sikring av at lover, regler, forskrifter og kontraktsforpliktelser etterleves.
- Informasjonsansvaret, som blant annet omfatter å gi korrekte og tilstrekkelige opplysninger til eierne og myndighetene.

Dette er fortsatt styrets kjerneoppgaver, men i tillegg ser man at styrer spiller en stadig viktigere rolle når det gjelder strategiarbeid og som diskusjonspartnere og støttespillere for den administrative ledelsen.

Styreleder har et særskilt ansvar for å legge til rette for at styrets samlede kompetanse utnyttes på best mulig måte, blant annet gjennom å bidra til at styret fungerer godt som kollegium. Styreleder har også et særskilt ansvar for at styremedlemmene til enhver tid har den nødvendige kompetanse til å ivareta styreverv og om nødvendig, igangsette tiltak for å heve kompetansen. Dette omfatter også nødvendig opplæring av nye styremedlemmer.

Styrets sammensetning

Kompetanse

De beste og mest verdiskapende styrene består av personer med relevant kompetanse gitt de utfordringer selskapet står overfor, som anvender denne kompetansen på en god måte og som bruker tilstrekkelig tid på styrearbeidet. Disse styrene er framoverskuende og sørger for at selskapet har et langsiktig perspektiv. I tillegg spiller de beste styrene en aktiv rolle i selskapets strategi-utforming, risikohåndtering og i oppfølgingen av ledertalent i selskapet.

Styret skal gjenspeile og representere selskapets behov og bør ha forskjellig og supplerende kompetanse innen økonomi, strategi, organisasjon og markedene selskapet opererer i. Videre bør styret inneha faglig innsikt i og interesse for selskapets formål. Forståelse og erfaring fra det politiske systemet kan også være en viktig kompetanse inn i et styre.

Spesielt for mindre selskap er et kompetansesterkt styre viktig, fordi man på denne måten kan få tilgang på kompetanse som selskapet ellers ikke vil kunne holde seg med. Videre er det viktig å ha styremedlemmer som har tilstrekkelige forutsetninger for å foreta selvstendige vurderinger av ledelsens saksfremlegg og vesentlige avtaler som inngås av selskapet.

Styreverv i selskaper er personlige verv. Medlemmer av selskapsstyrer representerer bare seg selv, og skal ivareta selskapets interesser til det beste for alle eierne. Det betyr at man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar eierne kollektivt på best mulig måte.

Mangfold

Aksjeloven § 20-6 stiller krav om at begge kjønn skal være representert i styret med tilnærmet 40 % i statsaksjeselskap, og i selskap der kommuner og/eller fylkeskommuner eier til sammen minst 2/3 av aksjene (kommuneloven § 21-1). Tilsvarende regel gjelder for IKS. Vardø kommune tilstreber kjønnsmessig balanse også i styret der kommunen eier mindre enn to tredeler av aksjene.

Habilitet

Forvaltningsloven § 6 slår fast at verken folkevalgte eller ansatte i kommunen kan delta i behandlingen av saker der et selskap som de sitter i styret eller andre styrende organer, er part i saken. Er den overordnede tjenestemannen inhabil kan heller ikke saken behandles av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan. Dette innebærer at verken ordfører eller rådmann bør sitte i styret i selskap der kommunen er eier. I Vardø kommune er dette et etablert prinsipp.

Ved oppnevning av andre folkevalgte eller ansatte som representanter i styrende organer i selskap skal det alltid vurderes om det kan oppstå habilitetskonflikter, og i tilfelle hvordan disse i så fall skal løses.

Funksjonstid

Selv om loven åpner for at styremedlemmer kan velges for inntil fire år, anbefales det at valgperioden som hovedregel skal være to år. Forhold knyttet både til selskapets behov og uavhengighetskravet kan endres i løpet av en toårsperiode, det bør derfor foretas en vurdering av valgte styremedlemmer hvert annet år. Ved gjenvalg må hensyn til kontinuitet veies opp mot behovet for fornyelse og uavhengighet. Styrets leder bør velges for ett år om gangen.

Varamedlemmer

Som hovedregel forutsettes det at styremedlemmer prioriterer å møte på styremøtene og at tilfeldig fravær ikke påvirker styrets beslutningsdyktighet. Der det likevel utpekes varamedlemmer til styret bør ordningen med numeriske varamedlemmer benyttes. 1. varamedlem bør inviteres fast til styremøtene for å sikre best mulig kompetanse og kontinuitet. Dette berører ikke ansattes rett til å velge personlige varamedlem for sine styremedlemmer der dette er aktuelt.

Konsern

Styret i morselskapet er generalforsamling i datterselskapet. Som hovedregel bør ikke styret i morselskapet sitte i styret til datterselskapet.

Godtgjøring til styret og ledende ansatte

Godtgjørelsen til styret bør som hovedregel reflektere kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Styreleder bør godtgjøres høyere enn styremedlemmer.

Styremedlemmer inklusive styreleder bør som hovedregel ikke påta seg oppgaver for selskapet i tillegg til styrevervet. I den grad dette likevel skjer, skal styret samtykke i forkant og det skal redegjøres for i årsberetningen. Aksjonærvalgte styremedlemmer skal ikke omfattes av eventuelle incentiv- og bonusordninger.

Dersom selskapets aktivitet medfører et økonomisk ansvar for styremedlemmene skal dette søkes dekket gjennom en styreforsikring. Strafferettslig ansvar skal ikke dekkes.

Fastsettelse av godtgjørelse til daglig leder er styrets ansvar. Vardø kommune forventer at godtgjørelsen til ledende ansatte skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende selskap. Styret skal bidra til moderasjon i godtgjørelsen til ledende ansatte.

Som hovedregel skal lønn gis som fastlønn. I bransjer der bonusordninger er vanlig, kan det gis variabel lønn under følgende forutsetninger:

- Ordningen skal omfatte alle ansatte.
- Det skal være en klar sammenheng mellom de mål som ligger til grunn for den variable lønnen og selskapets mål.
- Variabel lønn skal være basert på objektive, definerbare og målbare kriterier som lederen kan påvirke.
- Samlet oppnåelig variabel lønn pr år bør for den enkelte ikke overstige verdien av 3 månedslønner, med mindre særskilte forhold tilsier det.

Pensjonsvilkår for ledende ansatte skal være på linje med andre ansattes vilkår i selskapet. Samlet pensjonsutbetaling bør ikke overstige 66 % av lønn opp til 12 G. Pensjonen skal være knyttet til og omfatte eget arbeidsforhold.

I forhåndsavtaler hvor virksomhetens øverste leder fraskriver seg bestemmelsene om oppsigelsvern i arbeidsmiljøloven, kan det avtales sluttvederlag i overensstemmelse med arbeidsmiljøloven § 15-16 andre ledd. Sluttvederlag bør ikke benyttes når lederen selv tar initiativ til oppsigelsen. Sluttvederlag og lønn i oppsigelsestiden bør ikke overstige 12 månedslønner. Ved ansettelse i ny stilling eller inntekt fra næringsvirksomhet der vedkommende er aktiv eier, bør det avtales at sluttvederlaget reduseres med et forholdsmessig beløp beregnet på grunnlag av den nye årsinntekten. Reduksjonen skjer først etter at vanlig oppsigelsestiden for stillingen er ute.

Særskilt om samfunnsansvar

Plikten til å rapportere om samfunnsansvar i henhold til regnskapsloven § 3-3c gjelder store foretak, som er definert som allmennaksjeselskap og andre selskap som utsteder verdipapirer. I praksis gjelder dette børsnoterte selskap, samt enkelte sparebanker med noterte egenkapitalbevis. I tillegg forventer staten at statseide selskap følger samme praksis.

Det skal redegjøres for hva foretaket gjør for å integrere hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter. Redegjørelsen skal minst inneholde opplysninger om retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder foretaket benytter for å integrere de nevnte hensynene i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter.

Foretak som har retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder som nevnt skal i tillegg opplyse om hvordan foretaket arbeider for å omsette disse til handling, gi en vurdering av resultatene som er oppnådd som følge av arbeidet med å integrere hensynene som er nevnt i første punktum i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter, og opplyse om forventninger til dette arbeidet framover.

Forventninger til styret

Styret som kollegialt organ har ansvaret for å balansere ulike interesser med sikte på å fremme verdiskapingen i selskapet. Styrets medlemmer forventes å ha vilje og evne til å samarbeide.

Selv om det er eier som, gjennom å velge styremedlemmer, har det overordnede ansvaret for å sikre styret riktig kompetanse, forventes styret selv jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet.

Forventninger til styret i selskap der Vardø kommune eier mer enn 50 % framgår av oversikten nedenfor:

Vardø kommunes forventninger til styret i selskaper der kommunen eier mer enn 50 %
1. Styret fastsetter styreinstruks og instruks for daglig leder med særlig vekt på en klar intern ansvars- og oppgavefordeling.
2. Styret fastsetter en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
3. Styret vurderer behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om roller, ansvar og oppgaver.
4. Styret gjennomfører en årlig egenevaluering.
5. Styret har roller, ansvar og oppgaver som tema på styremøter/samlinger.
6. Styret etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter.
7. Styremedlemmene registrer vervet på www.styrevervregisteret.no .
8. Styret er seg bevisst selskapets samfunnsansvar og utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer.
9. Styret påser at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til virksomhetens karakter. Styret foretar årlig en gjennomgang av selskapets viktigste risikoområder og den interne kontroll.
10. Styret skal bidra til moderasjon i godtgjørelsen til ledende ansatte.
11. Styret vurderer årlig om selskapet skal benytte seg av fritaksbestemmelsene i offentleglova.
12. Styret vurderer årlig om selskapet må følge bestemmelsene i lov om offentlige anskaffelser.
13. Styret redegjør for om selskapet følger forventningene til styret og forklarer eventuelle avvik i sin årsberetning.

Det forventes at kommunen søker å få tilsvarende praksis overfor selskap der kommunen eier mindre enn 50 %.

UTBYTTE, AVKASTNING OG RESULTATMÅL

Avkastningskrav og utbyttepolitikk

Krav til avkastning og utbyttepolitikk er viktige styringsredskaper i den samlede eieroppfølgingen av selskap hvor kommunen har eierinteresser hvor formålet er finansielt motivert. Dette er krav som kommer fram i kommunens Eiermelding.

Avkastning

Vardø kommune har investert i og overført verdier til selskaper og foretak som kommunen forventer skal gi avkastning. Avkastning er årsresultatet i selskapets regnskap.

For de selskapene som i stor grad har forretningsmessige mål, er avkastning et sentralt element for eier. Vardø kommune ønsker en positiv verdiutvikling for sine investeringer og et viktig mål for selskapene er at de oppnår høy avkastning på investert kapital og overførte verdier. En positiv avkastning vil styrke selskapets egenkapital og kan gi grunnlag for utdeling av utbytte.

Eierne vil for eksempel kunne stille krav til størrelse på avkastningen, den kan for eksempel settes til en viss prosentandel av omsetningen. Det kan være ulike motiv for å stille avkastningsmål. Eksempler på slike motiv kan være styrking av soliditeten til selskapet samt grunnlag for utdeling av utbytte til eierne.

Utbytte

Utbytte er utdeling av «fri» egenkapital til eierne. Dette vil være egenkapital bygd opp på bakgrunn av årets og/eller tidligere års resultat i selskapet. Utbyttepolitikk defineres som langsiktige retningslinjer for hvordan selskapets avkastning skal disponeres. I de selskap hvor virksomheten er forretningsmessig skal utbyttepolitikken støtte opp under det overordnede målet om størst mulig verdiskapning.

Det er viktig for kommunen som eier, og selskapets styre å kunne legge til grunn en langsiktig, forpliktende og stabil utbyttepolitikk. Det bør kun gjøres endringer i utbyttepolitikken dersom det skjer vesentlige endringer i de forutsetninger som er lagt til grunn.

For **aksjeselskap** er utbytte regulert i aksjeloven § 8-1. Det framgår av § 8-2 at beslutning om utbytte treffes av generalforsamlingen etter forslag fra styret. Generalforsamlingen har ikke anledning til å utdele et høyere utbytte enn det styret har foreslått.

For et **interkommunalt selskap** (IKS) er utdeling fra selskapet hjemlet i lov om interkommunale selskaper § 29. Det er representantskapet som, etter forslag fra styret eller med styrets samtykke, beslutter utdeling av utbytte. Loven omtaler også hva som er forutsetningen for at utdeling kan foretas.

Som eier gir Vardø kommune uttrykk for forventninger til selskapets utbytte. Utbytteforventninger skal reflektere hva Vardø kommune som eier mener er en riktig balanse mellom utbytte og tilbakeholdt overskudd. Et sentralt hensyn ved fastsetting av utbytte er at selskapet bør ha en egenkapital som er tilpasset virksomhetens mål, strategi og risikoprofil.

I forbindelse med det årlige budsjettarbeidet utarbeides utbytteforventninger som kommuniseres til styrene i de selskapene der det er aktuelt med utbytte i tråd med vedtatte eierstrategier.

Resultatmål

Vardø kommune er inne som eier i flere selskap der forventning om utbytte ikke har vært noe motiv ved inntreden i eller opprettelse av selskapet. For eierskapet i disse selskapene kan andre resultatmål som er viktige for kommunen som eier.

Kommunen sikrer god eierstyring gjennom å tydeliggjøre mål og resultatkrav i det eierstrategiske arbeidet. Slike mål forankres i eierstrategiene for de enkelte selskapene og innebærer at kommunen må ha tydelige og målrettede eierstrategier for sine eierposisjoner.

Pliktig rapportering

Valgt selskapsform vil i stor grad regulere den pliktige rapporteringen fra selskapet til eierne. I tillegg vil selskapets størrelse, både i forhold til omsetning, balanse og antall ansatte, ha betydning for omfanget av rapporteringen. Dette framgår av regnskapslovens definisjon av små og store foretak:

Store foretak (§ 1-5)

Som store foretak regnes:

- allmennaksjeselskap,
- regnskapspliktige hvis aksjer, andeler, grunnfondsbevis eller obligasjoner noteres på børs, autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, eller
- andre regnskapspliktige dersom det er fastsatt i forskrift gitt av departementet.

Små foretak (§ 1-6)

Som små foretak regnes regnskapspliktige som ikke faller inn under § 1-5 og som på balansedagen ikke overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

- salgsinntekt: 70 millioner kroner
- balansesum: 35 millioner kroner,
- gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk

Rapporteringen fra selskapene vil enten være i henhold til regnskapslovens eller kommunelovens bestemmelser. Alle selskap, med unntak av kommunalt foretak og interkommunale selskap, **skal** følge regnskapslovens bestemmelser.

Interkommunale selskap følger vanligvis regnskapslovens bestemmelser, men kan i noen tilfelle velge å føre regnskap etter kommunale prinsipper.

I regnskapslovens kapittel 3 framgår det hvilke lovbestemte rapporteringskrav som er stilt. For selskap som omfattes av kommunens eierskap, er det § 3-1 til § 3-3 som er relevante.

For selskap som følger kommunale prinsipper, gjelder kommunelovens kapittel 14, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. samt god kommunal regnskapsskikk.

OPPFØLGING

Revidering av eierpolitikk

Vardø kommune skal ha en åpen, langsiktig og forutsigbar eierpolitikk. Kommunens eierpolitikk skal ligge fast over tid, men kan justeres ved behov som følge av vesentlige endringer i overordnede rammer for eierstyring. Eierskapsmeldingen skal rulleres årlig.

Det legges opp til en årlig gjennomgang/oppdatering av kommunens eierposisjoner etter gjennomførte generalforsamlinger, representantskapsmøter og lignende. Gjennomgangen meddeles bystyret som en del av den løpende rapporteringen.

Kontroll

Kontrollutvalget har etter kommuneloven § 23-4 jf. § 23-2 første ledd bokstav c og d, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 4 og 5 et selvstendig ansvar når det gjelder selskapskontroll i tilknytning til selskap der kommunen har eierinteresser.

Eierskapskontrollen innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Rutiner

Rådmannen er ansvarlig for utvikling av rutiner og forvaltningen av disse.

DEL 2 – INDIVIDUELLE EIERSTRATEGIER

I del 2 av eierskapsmeldingen fastsetter bystyret individuelle eierstrategier som tilpasses hvert enkelt selskap som Vardø kommune har eierskap i.

Eierstrategiene legger grunnlag for en aktiv oppfølging av de verdiene som ligger i de ulike selskapene. Strategien skal danne plattform for en god styringsdialog og gi mål og en klar retning på hva eierne vil med selskapet. Eierstrategier kan regulere forhold som kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventet avkastning, utbytteforventninger, strategisk retning og kjernevirksomhet, mål, tvisteløsninger mellom eiere mv.

Eierstrategier tilstrebes å være robuste og ha gyldighet over tid. Det legges likevel opp til jevnlig revidering med utgangspunkt i bl.a. endrede rammevilkår.

Vardø kommune har forpliktelser og eier engasjement i følgende selskaper:

Selskapets navn	Selskapsform	Eierandel i %
Vardø Havn KF	Kommunalt foretak	100
Vardø kommunale bolig- og eiendomsselskap AS	Aksjeselskap	100
ASVO-Vardø AS	Aksjeselskap	100
Vardø Promor AS	Aksjeselskap	36,126
Østhavet AS	Aksjeselskap	22,727
Varanger Kraft AS	Aksjeselskap	12,5
Øst-Finnmark avfallsselskap AS	Aksjeselskap	5,4 % (A-aksjer) og 5,374 (B-aksjer)
Finnmark Havfiske AS	Aksjeselskap	0,101
Ságat - Sámiid Áviisa AS Samisk Avis AS	Aksjeselskap	0,04 (A-aksjer)
Varanger Museum IKS	Interkommunalt selskap	33,33
Norasenteret IKS	Interkommunalt selskap	14,28
IKA Finnmark IKS	Interkommunalt selskap	5,26
KomRev Nord IKS	Interkommunalt selskap	3,22

Gjennom ovenstående eierskap har Vardø kommune indirekte eierinteresser i følgende selskap:

Selskapets navn	Som eies av:	Hvor Vardø kommune eier:
Merkur Vardø AS	Vardø kommunale bolig- og eiendomsselskap AS	100 %
Varanger Logistikkcenter Svartnes AS	Vardø Promor AS	36,126 %
Varanger Kraftnett AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Pasvik Kraft AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Varanger Kraftmarked AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Varanger Kraftvind AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Varanger Kraftutvikling AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Varanger Kraftentreprenør AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Varanger Krafthydrogen AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Arctic Wind AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Finnmark Kraft AS	Varanger Kraft AS	12,5 %

Ren AS	Varanger Kraft AS	12,5 %
Masternes Gjenvinning AS	Øst-Finnmark avfallsselskap AS	5,4 % (A-aksjer) og 5,374 (B-aksjer)
ØFAS Husholdning AS	Øst-Finnmark avfallsselskap AS	5,4 % (A-aksjer) og 5,374 (B-aksjer)

Overordnede mål for alle selskaper

- Registrering i styrevervregisteret.no gjelder alle som har styreverv i selskaper der Vardø kommune er eier uavhengig av eierandel.
- Det er en klar forventning om at alle selskapene skal bidra med sponing i Vardø og Kiberg, det være seg idrettslag, kultur og andre frivillige organisasjoner.
- Vardø kommune bør ta initiativ til opprettelse av selskaper av strategisk og samfunnsnyttig viktighet.
- Oppfølging og eventuelle endringer som følge av denne eierskapsstrategien gjøres av det selskapsorgan som har den formelle myndighet til å endre vedtekter og strategier for selskapene. Hvis endringene må gjøres av Vardø kommune plikter selskapene å melde Vardø kommune om dette. Dette ansvaret påhviler den som har denne myndighet, være seg generalforsamling, styre, dagligleder, representantskap, ordfører eller andre organer.
- For å styrke grunnlaget for bedriftene i kommunen skal Vardø kommune, som kunde og forbruker, som hovedregel benytte seg av de varer og tjenester som disse bedriftene tilbyr og kan levere.
- Vardø kommune skal være varsom med å leie ut lokaler til arrangement der det finnes alternative tilbud i næringslivet.

Vardø Havn KF

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	Vardø Havn KF
Organisasjonsnummer	976 470 923
Forretningsadresse	Kaigata 26A, 9950 Vardø
Postadresse	Postboks 50, 9951 Vardø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	17.12.2002
Selskapsform	Kommunalt foretak
Eiere, eierandel i pst.	Foretaket er en del av Vardø kommune.
Styringsorgan	Bystyret
FORMÅL	
Vardø Havn KF skal sørge for en rasjonell og effektiv havnedrift, føre tilsyn med trafikken i havnedistriktet og forvalte havnens eiendommer, innretninger og andre aktiva med sikte på en best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen. For å opprettholde og videreutvikle Vardø Havn KF og havnens trafikkgrunnlag kan foretaket engasjere seg i prosjekter og virksomhet både innen og utenfor havneformål der det er fordelaktig og hensiktsmessig. Slik investering og avkastning av disse skal inngå i havnekassens midler.	
SENTRALE OPPGAVER	
Foretaket er opprettet for å kunne drive offentlige oppgaver knyttet til havn, samtidig som det vil være mulighet for å drive mindre kommersiell virksomhet knyttet til havnevirksomhet. Selskapet har en viktig utviklerrolle i samfunnet.	

Økonomisk bidrag fra kommunen:

Et kommunalt foretak er en del av kommunen og er derfor ikke noe eget selskap, jf. kommuneloven kap. 11. Kommunen er part i foretakets avtaler og hefter økonomisk og juridisk for eventuelle forpliktelser virksomheten pådrar seg. Foretakets økonomiske rammer fastsettes i årsbudsjett og økonomiplan som vedtas årlig av Vardø bystyre.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Vardø Havn KF:

- Vardø Havn KF er Vardø kommunes havnefaglige organ, og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver Vardø kommune er tillagt etter havne- og farvannsloven, og bestemmelser gitt i medhold av denne.
- Vardø Havn KF skal sørge for en effektiv, sikker og miljøvennlig drift i de tre havnene i kommunen, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv.
- Vardø Havn KF skal føre tilsyn med trafikken i Vardø kommunes havnedistrikt og forvalte Vardø havnekasses eiendommer, innretninger og andre aktiva med sikte på en best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen.
- For å opprettholde og videreutvikle havnas trafikkgrunnlag, kan Vardø Havn KF engasjere seg i havnetilknyttet virksomhet når dette er fordelaktig og hensiktsmessig for Vardø kommunes havnevirksomhet.
- Vardø kommune forventer at Vardø Havn KF driver best mulig i tråd med egne vedtekter for å oppfylle formålet med foretaket.
- Vardø kommune forventer at Vardø Havn KF driver innenfor egne økonomiske rammer og ikke belaster kommunens driftsbudsjetter.
- Vardø Havn KF skal være varsom i situasjoner der selskapet konkurrerer direkte med privat næringsliv om tilbud/tjenester som ikke er en del av virksomhetens kjernetilbud eller nedfelt i vedtekter.

- Vardø Havn KF er Vardø kommunes redskap for utvikling av næringslokaler og -eiendommer tilknyttet havrettet virksomhet.
- Vardø Havn KF skal ta initiativ til, og ha en klar rolle i utviklingen av fiskerihavnene i kommunen.
- Vardø Havn KF skal ta initiativ til, og ha en sterk satsing på Rendezvous-operasjoner.

Vardø kommunale bolig- og eiendomsselskap AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	Vardø kommunale bolig- og eiendomsselskap AS
Organisasjonsnummer	975 956 040
Forretningsadresse	Skolegata 3, 9950 Vardø
Postadresse	Postboks 257, 9951 Vardø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	08.12.1995
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 1 050 000
Eiere, eierandel i pst.	Vardø kommune eier 100 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
Bygge, kjøpe og drive utleieboliger og næringseiendommer.	
SENTRALE OPPGAVER	
Se vedtektsfestet formål.	

Bakgrunnen for opprettelsen av selskapet:

Selskapet ble opprettet fordi man ønsket at kommunens eiendomsvirksomhet, herunder eiendomsforvaltning og utleievirksomhet, skulle drives av et eget kommunalt selskap. Alle kommunale eiendommer ble derfor overført til selskapet. Selskapet driver med utleie av bolig og næringseiendom, både kort- og langtidsleie.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og bedre kvalitet på tjenestene.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Vardø kommunale bolig- og eiendomsselskap AS:

- Selskapet skal ivareta boligbehovet som kommunen har både som arbeidsgiver, tjenesteyter og som samfunnsaktør.
- Der det er naturlig, bør selskapet fokusere ytterligere på utvikling av næringslokaler og -eiendommer.
- Selskapet skal være varsom i situasjoner der selskapet konkurrerer direkte med privat næringsliv om tilbud/tjenester som ikke er en del av virksomhetens kjernetilbud/nedfelt i vedtekter.
- Selskapet skal i all sin virksomhet drive slik at det ikke er konkurransevridende effekt eller at virksomheten strider mot prinsippet om likebehandling.
- Dersom selskapet kjøper tjenester fra Vardø kommune, skal disse kjøpes til markedspris.
- Selskapet, og eventuelle datterselskaper, skal ikke drive lang- eller korttidsutleie til hotell- eller turistformål. Selskapet skal ikke markedsføre utleie på plattformer som formidler reiselivsprodukter, herunder AirBnB, Booking.com og lignende.
- Vedtektene for VKBE gjennomgås av styret. Eventuelle forslag til endring av vedtekter legges frem for generalforsamlingen.
- Det bør vurderes løpende om eier kan ta utbytte fra selskapet for videre investeringer i lokalsamfunnet.

- Styret i VKBE skal være generalforsamling i alle datter selskap

ASVO-Vardø AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapsnavn	ASVO-Vardø AS
Organisasjonsnummer	965 071 377
Forretningsadresse	Kaigata 18A, 9950 Vardø
Postadresse	Postboks 234, 9951 Vardø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	04.06.1992
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 650 000
Eiere, eierandel i pst.	Vardø kommune eier 100 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
ASVO-Vardø AS skal ha til formål å skape varige arbeidsplasser for yrkeshemmede som ikke uten videre kan nyttiggjøre seg andre arbeidstilbud. Grunnlaget for sysselsettingen skal baseres på framstilling av varer og tjenester for det ordinære marked. Sysselsettingen skal bidra til å kvalifisere og utvikle ressurser hos de yrkeshemmede, tilpasset den enkeltes yteevne. For yrkeshemmede med særlig usikre yrkesmessige forutsetninger tilbys tilrettelagt arbeidstrening. Dette skal bidra til å prøve ut den enkeltes mulighet på arbeidsmarkedet, og bidra til å styrke den enkeltes muligheter til å komme ut i arbeid eller utdanning.	
SENTRALE OPPGAVER	
Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA), arbeidstreningensarena for AFT tiltaket, I tillegg til opplæringsarena innenfor VTA, AFT og Lærekandidat. Strikkeproduksjon, søm, trykkeri, snekkerverksted, utsalg av egenproduserte artikler samt garn og andre souvernirartikler, vedsalg/utkjøring, salg av tjenester (snemåking, gressklippng transport, osv), rammeverksted osv.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Vardø kommune har sett det som samfunnsnyttig å være eier i en ASVO-bedrift. Selskapet ble opprettet i 1992 og skal skape varige arbeidsplasser tilpasset de yrkeshemmede som ikke uten videre kan nyttiggjøre seg andre arbeidstilbud.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å etablere arbeidsplasser i kommunen og ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.

Økonomisk bidrag fra kommunen:

Vardø kommune bidrar årlig med i overkant av kr 600 000 til 14 varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA). Når NAVs bidrag er på ca 2,4 millioner skal Vardø kommune andel være på minimum 25 % av dette, som i dag utgjør ca kr. 600 000,00 pr. år.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i ASVO-Vardø AS:

- Videreutvikle virksomheten innenfor rammen av formålet med selskapet.
- Selskapet bør ha som siktemål å være en god arbeidsplass for de som faller utenfor arbeidslivet
- Selskapet skal ikke generere store overskudd, og overskuddet skal komme deltakerne til gode.

- ASVO-Vardø AS bør se på nye måter å kunne tilby sine tjenester til Vardø-samfunnet, herunder tjenesteproduksjon rettet mot private og næringer.
- ASVO-Vardø AS skal være den innovative partneren på servicesiden i Vardø samfunnet. Det kan være innenfor gravstell, gressklipping til private, søppelkjøring, snømåking etc.

Vardø Promor AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	Vardø Promor AS
Organisasjonsnummer	988 506 648
Forretningsadresse	Skagveien 2A, 9950 Vardø
Postadresse	Postboks 94, 9951 Vardø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	21.06.2005
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 459 500
Eiere, eierandel i pst.	Vardø kommune er største aksjonær, 36,126 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
Rådgivning, tjenesteyting, produksjon, transport, handel og investering i andre selskap.	
SENTRALE OPPGAVER	
Rådgivningsvirksomhet innen forretningsutvikling.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Selskapet startet som et utviklingselskap rettet mot olje og gassvirksomhet. Selskapet har hatt flere spennende prosjekter innen oljevern. De siste årene har imidlertid selskapet vært mindre aktivt.

Vardø kommune kunne ha hatt svært god nytte av et aktivt utviklingselskap.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Vardø Promor AS:

- Selskapet bør fokusere på utviklingsprosjekter i Vardø- og Kibergsamfunnet og sørge for lønnsom drift.
- Selskapet bør til enhver tid ha et aktivt styre og daglig ledelse.

Østhavet AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskaps navn	Østhavet AS
Organisasjonsnummer	975 963 500
Forretningsadresse	Kaigata 12, 9950 Vardø
Postadresse	Postboks 103, 9951 Vardø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	11.12.1995
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 660 000
Eiere, eierandel i pst.	Vardø kommune eier 22,727 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
Avisvirksomhet samt virksomhet som har tilknytning til dette.	
SENTRALE OPPGAVER	
Utgivelse av aviser.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Vardø kommune har sett det som samfunnsnyttig å være deleier i et mediehus. Det er godt for samfunnet å kunne ha en uavhengig medieinstitusjon med fokus bare på Vardø.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Østhavet AS:

- Selskapet bør fokusere på å ha god tilstedeværelse og dekke aktuelle nyhetsaker i Vardø og Kiberg.
- Selskapet bør se på forretningsmodellen og tilpasse den for moderne mediebedrifter.
- Vardø kommune bør bruke Østhavet aktivt som kommunikasjonsmedium ut til befolkningen i kommunen.
- Vardø kommune bør søke å bidra økonomisk der det er mulig, gjennom bruk av lokalavisa til annonsering.
- Vardø kommune skal oppnevne en politisk valgt representant til styret.
- Vardø kommune skal bidra økonomisk gjennom kjøp av abonnement til utenbys studenter og annonser jf. Vedtak i formannskap og TNPK.

Varanger Kraft AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskaps navn	Varanger Kraft AS
Organisasjonsnummer	985 188 092
Forretningsadresse	Nyborgveien 70A, 9800 Vadsø
Postadresse	Postboks 704, 9815 Vadsø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	28.11.2002
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 3 200 000
Eiere, eierandel i pst.	Vardø kommune eier 12,5 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
Sørge for en sikker og rasjonell energiforsyning, skaffe til veie tilstrekkelig energi, arbeide aktivt for en god energiøkonomi samt å drive annen virksomhet i forbindelse med dette.	
SENTRALE OPPGAVER	
Gjennom eierskap i andre selskaper eller direkte sørge for en sikker og rasjonell energiforsyning, skaffe til veie tilstrekkelig energi, arbeide aktivt for en god energiøkonomi samt drive annen virksomhet i forbindelse med dette.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Vardø kommune ble eier i Varanger Kraft AS når andelsbevisene ble omdannet til aksjer. Vardø kommune fikk aksjepost tilsvarende andelsbevisene som innbyggerne i Vardø kommune hadde. Selskapet har tidvis drevet en god del utvikling av tjenester i samfunnet, eksempelvis fiberkabel til alle husstander.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er økonomisk avkastning.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Varanger Kraft AS:

- Bidra til å videreutvikle selskapet som et regionalt kraftselskap.
- Selskapet bør ha som siktemål å videreutvikle de verdier som ligger i selskapet slik at de i et langsiktig perspektiv gir størst mulig avkastning for eierne.
- Varanger Kraft AS bør primært konsentrere seg om kjerneaktivitetene, det vil si å videreutvikle sin posisjon som regionens største og mest kompetente aktør innen nettvirksomhet, å øke andelen egenprodusert kraft og å se på nye muligheter for miljøvennlig kraftutvinning.
- Varanger Kraft AS har et særlig ansvar for å sikre at strømmettet og tilhørende infrastruktur holder en tilfredsstillende standard.
- Varanger Kraft AS må ha et tilstrekkelig beredskapsnivå basert på gjennomført ROS-analyse.
- Varanger Kraft AS må sørge for at selskapet bidrar til en rettferdig fordeling av aktivitet, arbeidsplasser og ringvirkninger i hver eierkommune.
- Vardø kommune forventer at selskapet får flere lokalt ansatte i Vardø, herunder lærlinger. Dersom dette ikke innfris, må kommunen vurdere sin deltakelse i selskapet.

Øst-Finnmark avfallsselskap AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	Øst-Finnmark avfallsselskap AS
Organisasjonsnummer	921 473 346
Forretningsadresse	Tanatorget, 9845 Tana
Postadresse	Deanugeaidnu 163, 9845 Tana
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	19.09.2018
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 200 000
Eiere, eierandel i pst.	Eies av kommunene Vardø, Sør-Varanger, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Berlevåg og Utsjoki. Vardø kommune eier 10,5%. A-aksje 10,8%, stemmegivning representantskap og andel ved oppløsning av selskapet B-aksje 10,748% med utbytterett.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
<p>ØFAS skal være et selskap som jobber for redusert avfallsmengde gjennom samarbeid med befolkning og næringsliv. Forbrukte ressurser skal i størst mulig grad gjenbrukes eller materialgjenvinnes i den grad det er miljømessig riktig. ØFAS skal være pådriver i bruk av teknologi som kan bidra til å nå målsetning om høy gjenvinningsgrad samt jobbe for at avfallsressursene håndteres lokalt når det er økonomisk forsvarlig. ØFAS AS sitt formål er å håndtere lovpålagte renovasjonsoppgaver for eierkommunene i tråd med tildelt enerett.</p> <p>ØFAS AS kan selv, via egne selskaper eller via eierskap i andre selskaper også:</p> <ul style="list-style-type: none">- tilby næringslivet innsamling og håndtering av ulike former for avfall og gjenvinnbare ressurser via konkurransedyktige løsninger.- Bidra til økt gjenvinning og mindre avfall.- Eie og/eller investere i eiendom, anlegg og transportløsninger som kan bidra til økt gjenvinning og redusert miljøpåvirkning.	
SENTRALE OPPGAVER	
Innhenting av avfall, samt drift av interkommunal avfallsplass.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Øst-Finnmark Avfallsselskap AS (ØFAS) er et aksjeselskap som ble omdannet fra et ANS våren 2018. Motivet til Vardø kommune er å få til en effektiv drift og det samfunnsøkonomiske perspektivet. Virksomheten driver etter selvkostprinsippet og det er strategisk viktig at Vardø kommune har eierandel i denne form for virksomhet. Aksjene er splittet opp i A-aksjer og B-aksjer. Grunnlag for A-aksjer er befolkningsgrunnlag og B-aksjer etter egenkapitalinnskudd. B-aksjer er utbyttetrett.

Kapitalinnskudd i ØFAS er kr 700 000,-. Deltagerne vil fortsatt hefte solidarisk for deponi, hhv Vardø kommune med 10,5%. A-aksje 10,8%, stemmegivning representantskap og andel ved oppløsning av selskapet B-aksje 10,748% med utbytterett.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og bedre kvalitet på tjenestene gjennom samarbeid med andre.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Øst-Finnmark avfallsselskap AS:

- Videreutvikle virksomheten innenfor rammen av formålet med selskapet.
- Selskapet bør fokusere på å ha gode og framtidsrettede tjenester og en effektiv logistikk som ivaretar innbyggernes renovasjonsbehov.
- Vardø kommune forventer at ØFAS tar større ansvar for å ivareta eierløst avfall fremover.
- Vardø kommune forventer at selskapet får flere lokalt ansatte i Vardø.
- ØFAS AS må arbeide for at selskapet bidrar til en rettferdig fordeling av aktivitet og ringvirkninger i hver eierkommune.
- ØFAS AS må sørge for at det legges til rette for at det gis et relativt likt tilbud i alle kommuner.
- ØFAS AS skal arbeide for at miljø-/gjenvinningsperspektivet kommer sterkere fram. Selskapet skal arbeide målrettet mot å redusere avfall og økt resirkulering og gjenvinning av avfallsressurser.

Finnmark Havfiske AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskaps navn	Finnmark Havfiske AS
Organisasjonsnummer	814 724 492
Forretningsadresse	Havneveien 44, 9610 Rypefjord
Postadresse	Postboks 876, 6001 Ålesund
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	24.09.1971
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 8 082 000
Eiere, eierandel i pst.	Vardø eier 0,101 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
Rederi, fiske, fangst, kjøp, salg, omsetning av fisk og fiskeprodukter og all annen virksomhet som står i forbindelse hermed, herunder deltakelse i andre virksomheter eller selskaper som direkte eller indirekte fremmer selskaps interessene.	
SENTRALE OPPGAVER	
Se vedtektsfestet formål.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Vardøs eierandel er andelen som er igjen i Finnmark Havfiske AS etter Vardø havfiskeselskap/Vardøtrål hvor Vardø kommune var eier. Selskapet er et trålrederi, opprinnelig var det tenkt at det skulle være en lokal trålflåte i Vardø. I dag er dette innlemmet som en del av Lerøy Havfisk-konsernet med totalt 69 selskaper.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Finnmark Havfiske AS:

- Selskapet bør ha som siktemål å levere fisk til fiskekjøpere som er lokalisert i Vardø, samt levere god avkastning på kapitalen i selskapet.

Ságat- Sámiid Áviisa AS Samisk Avis AS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapsnavn	Ságat-Sámiid Áviisa AS Samisk avis AS
Organisasjonsnummer	930 494 747
Forretningsadresse	Laatasveien 60, 9700 Lakselv
Postadresse	Postboks 53, 9711 Lakselv
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	15.06.1956
Selskapsform	Aksjeselskap
Aksjekapital	Kr 250 000
Eiere, eierandel i pst.	Vardø eier 0,04 pst.
Styringsorgan	Generalforsamling
FORMÅL	
Å utgi avisa Ságat og eventuelle andre publikasjoner for den samiske befolkning på et partipolitisk nøytralt grunnlag. Ságat er avis for samene og plikter å ta opp saker av enhver art som vedrører samiske forhold og forhold i samiske distrikter.	
SENTRALE OPPGAVER	
Utgivelse av aviser	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Ságat er en samisk avis som skrives på norsk. Vardø kommune har vurdert at det kan være rett å ha eierandel i denne type virksomheter for å ivareta den samiske delen av befolkningen.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Ságat-Sámiid Áviisa AS Samisk avis AS:

- Selskapet bør ha som siktemål å ha økt tilstedeværelse i Øst-Finnmark.
- Selskapet bør se på forretningsmodellen og tilpasse den for moderne mediebedrifter.
- Vardø kommune bør gjøre vurderinger om man skal selge seg ut av Ságat.

Varanger Museum IKS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	Varanger Museum IKS
Organisasjonsnummer	989 349 716
Forretningsadresse	Skolegata 1, 9950 Vardø
Postadresse	Hvistendalsgate 31, 9800 Vadsø
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	19.12.2005
Selskapsform	Interkommunalt selskap
Eiere, eierandel i pst.	Eies av kommunene Vardø, Vadsø og Sør-Varanger med delt ansvar.
Styringsorgan	Representantskap (to representanter med personlig vara fra hver eier) Leder: Rune Rafaelsen
FORMÅL	
Å drifte de to avdelingene i Vadsø og Vardø for å frigjøre ressurser til faglig utvikling som kommer begge museumsavdelingene til gode. Driftsselskapet skal samle inn, registrere, katalogisere og forvalte gjenstander, bygninger og folkloristisk materiale av kulturhistorisk og naturhistorisk verdi knyttet sine ansvarsområder, samt til lokal kultur i driftsselskapets geografiske område, hvor det og legges vekt på det etniske og kulturelle mangfold. De enkelte museumsavdelingene skal drive vitenskapelig forskning og formidle kunnskap om dette materialet. Museumsavdelingene skal bidra til bevaring og forvaltning av faste verneverdige kulturminner i kommunen og bidra til verneplanlegging. Formidlingsoppgavene løses blant annet gjennom utstillinger, arkiv, bibliotek, publikasjoner og muntlig framstilling. Museumsavdelingene skal ha høy museumsfaglig standard i sin katalogisering og dokumentasjon. Driftsselskapet har ikke som formål å skaffe eierne økonomisk utbytte. Eventuelle overskudd skal forbli i driftsselskapet og komme virksomheten til gode.	
SENTRALE OPPGAVER	
Drift av museum og museumsrelaterte aktiviteter.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Selskapet er et resultat av at de tre museene i kommunene Vardø, Vadsø og Sør-Varanger slo seg sammen til et interkommunalt selskap. Selskapet skal for Vardø kommune sin del formidle Vardø sin historie til Vardøs innbyggere og besøkende. Både Pomormuseet, Vardøhus festning og Partisanmuseet er et godt bilde på hvordan Vardø kommune ønsker at museumsarbeidet skal drives fremover med hensyn til formidling og utstillinger.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og bedre kvalitet på tjenestene gjennom samarbeid med andre.

Økonomisk bidrag fra kommunen:

Vardø kommune betalte i 2018 kr 403 000 i tilskudd for å være med i Varanger museum IKS.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Varanger Museum IKS:

- Videreutvikle virksomheten innenfor rammen av formålet med selskapet.
- Vardø kommune forventer at museet forvalter og formidler utstillinger knyttet til Vardøs historie i Vardø og Kiberg.

- Varanger Museum IKS skal arbeide for at selskapet bidrar til en rettferdig fordeling av aktivitet og ringvirkninger i hver eierkommune.
- Varanger Museum IKS må sørge for at det legges til rette for at det gis et relativt likt tilbud i alle kommuner.
- Varanger Museum IKS må ha et sterkt fokus på å formidle Vardø og Kibergs historie til innbyggere og besøkende, både gjennom utstillinger og gjennom nye medier og plattformer.
- Varanger Museum IKS skal bidra til, være en samarbeidspartner, og hjelpe andre aktører som driver formidling av historie i lokalsamfunnet.

Norasenteret - IKS Krise- og incestsenteret i Øst-Finnmark

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	Norasenteret Senter mot vold og seksuelle overgrep i Øst-Finnmark IKS
Organisasjonsnummer	981 463 765
Forretningsadresse	Henrik Lunds gate 4, 9900 Kirkenes
Postadresse	Postboks 347, 9915 Kirkenes
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	16.12.2002
Selskapsform	Interkommunalt selskap
Eiere, eierandel i pst.	Eies av Vardø, Vadsø, Sør-Varanger, Nesseby, Lebesby, Båtsfjord og Tana med delt ansvar.
Styringsorgan	Representantskap (en representant med personlig vara fra hver eier)
FORMÅL	
Å yte hjelp til kvinner og barn i krisesituasjon, og gi seksuelt misbrukte kvinner og barn et bedre liv på egne premisser. Nora-senteret representerer et beskyttet botilbud i en overgangsperiode, avgrenset i tid inntil de hjelpesøkende blir i stand til å finne mer permanente løsninger som kan bedre deres sosiale situasjon. Nora-senteret gir informasjon om og kan kontakte aktuelle hjelpeinstanser. Selskapet drives etter prinsippet hjelp til selvhjelp.	
SENTRALE OPPGAVER	
Sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Vardø kommune ble med kommunene Båtsfjord, Tana, Lebesby, Sør-Varanger, Nesseby og Vadsø enige om å stifte et eget selskap for å imøtekomme loven om kommunale krisesentertilbud. Målet med organiseringen er å gjøre den mest mulig effektiv. Det ville vært altfor kostnadskrevende å drifte et slikt tilbud i Vardø for Vardøs befolkning.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og bedre kvalitet på tjenestene gjennom samarbeid med andre.

Økonomisk bidrag fra kommunen:

Vardø kommune betalte i 2019 kr 631 000 i tilskudd for å være med i Norasenteret IKS.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i Norasenteret Senter mot vold og seksuelle overgrep i Øst-Finnmark IKS:

- Videreutvikle virksomheten innenfor rammen av formålet med selskapet.
- Vardø kommune forventer at selskapet drives kostnadseffektivt.
- Selskapet bør evaluere organiseringen av tilbudet og vurdere om enda flere kommuner burde deltatt i ordningen.
- Tilbudet fra Norasenteret må være sammenlignbart med, og kunne konkurrere med, tilbud fra andre tilsvarende tjenesteleverandører.
- Vardø kommune forventer at selskapet aktivt markedsfører tilbudet og informerer til befolkningen via sosiale medier, skolebesøk og lignende aktiviteter.

IKA Finnmark IKS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskaps navn	IKA Finnmark IKS
Organisasjonsnummer	996 878 996
Forretningsadresse	Holmenveien 4, 9700 Lakselv
Postadresse	Postboks 304, 9711 Lakselv
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	03.03.2011
Selskapsform	Interkommunalt selskap
Eiere, eierandel i pst.	Eies av 19 kommuner/fylkeskommuner. Eierandelen er basert på folketall. Vardø kommunes andel er 2,108 pst.
Styringsorgan	Representantskap: Alle deltakerne har en representant i representantskapet, men med ulik stemmegivning; Troms og Finnmark fylkeskommune og Alta kommune sine representanter har tre stemmer; Sør-Varanger kommune og Hammerfest kommune sine representanter har to stemmer mens de andre kommunenes representanter har én stemme hver. Deltakerne oppnevner tre numeriske vararepresentanter til sin representant.
FORMÅL	
Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal fungere som arkivdepot for eierne. Selskapet kan fungere som fylkesarkiv for deltakende fylkeskommune samt motta, oppbevare og tilgjengeliggjøre privatarkiver. Selskapet kan delta i andre selskap som tjener hovedformålet. IKA Finnmark IKS har ikke erverv som formål, men kan selge kompetanse og arkivtjenester til andre så lenge dette ikke går utover hovedformålet.	
SENTRALE OPPGAVER	
Drift av arkiver.	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Selskapet ivaretar Vardø kommune sitt behov for bortsatte arkiv. Tidligere hadde ikke Vardø kommune arealer til å håndtere dette selv.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og bedre kvalitet på tjenestene gjennom samarbeid med andre.

Økonomisk bidrag fra kommunen:

Deltakerne betaler årlig tilskudd til drift av selskapet i samsvar med vedtak i representantskapet. Grunnlaget for fordeling av tilskudd bygger på folketall og en fordelingsnøkkel som fastsettes av representantskapet.

Vardø kommune betaler i 2020 kr 238 252 i tilskudd for å være med i IKA Finnmark IKS.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i IKA Finnmark AS:

- Videreutvikle virksomheten innenfor rammen av formålet med selskapet.
- Det er strategisk viktig for Vardø kommune at IKA Finnmark blir en kompetansebedrift og ikke en lagerbedrift.

- Vardø kommune forventer at IKA Finnmark digitaliserer Vardø kommunes arkiver snarest mulig.
- Vardø kommune må til enhver tid arbeide for en mest mulig kostnadseffektiv bruk av ressursene. Dette medfører krav om at tilbudet fra IKAF AS må være sammenlignbart med, og kunne konkurrere med, tilbud fra andre tilsvarende tjenesteleverandører. Det må også løpende vurderes om kommunen kan løse tjenesten bedre og rimeligere i egen regi.

KomRevNord IKS

KONTAKTINFORMASJON	
Selskapets navn	KomRev Nord IKS
Organisasjonsnummer	986 574 689
Forretningsadresse	Sjøgata 3, 9405 Harstad
Postadresse	Sjøgata 3, 9405 Harstad
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING	
Stiftelsesdato	11.12.2003
Selskapsform	Interkommunalt selskap
Eiere, eierandel i pst.	Eies av 40 kommuner/fylkeskommuner. Vardø kommunes andel er 0,92 pst.
Styringsorgan	Representantskap: Deltakere med mer enn 10 % eierandel får to representanter hver og alle andre deltakere en representant hver i representantskapet. Samtlige deltakerkommuner og fylkeskommuner velger hver sin(e) representant(er) med personlig vararepresentant.
FORMÅL	
Fremgår av selskapsavtalen § 4: KomRev NORD IKS har som oppgave å utføre revisjon i (fylkes-)kommuner i henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), og skal sikre de deltakende eiere revisjon i egen regi. KomRev NORD IKS skal tilby deltakerne tjenester i samsvar med forskrift av 17. juni 2019 nr. 904 om kontrollutvalg og revisjon. Arbeidsområdet er nærmere definert i samme forskrift. Selskapet kan også utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne. Selskapet kan tilby revisjonstjenester til andre der selskapet er valgbar som revisor, samt utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper, kommuner mv. Selskapet skal være på vakt for fellesskapets verdier, og skal gjennom dialog og samhandling med folkevalgte og administrativt nivå i eierkommunene, og revisjon- og kontrollaktivitet, bidra til å styrke tilliten til kommunal forvaltning. Selskapet skal levere sine tjenester til selvkost, og har ikke erverv til formål. Avtale om revisjon inngås mellom oppdragsgiverne og selskapet ved daglig leder	
SENTRALE OPPGAVER	
Revisjon av offentlig virksomhet som kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskap, kirkeforvaltning og off. stiftelser m.v	

Bakgrunnen for deltakelsen i selskapet:

Vardø kommune er medeier i KomRev Nord AS fordi kommunen skal ha et uavhengig tilsynsorgan i forhold til kommunens egen virksomhet, dens leverandører og samfunnet for øvrig. Selskapet leverer revisortjenester til kommunen.

Hovedmotiv for eierskapet:

Hovedmotivet for eierskapet er å oppnå en mer kostnadseffektiv tjenesteproduksjon og bedre kvalitet på tjenestene gjennom samarbeid med andre.

Økonomisk bidrag fra kommunen:

I 2020 kjøper Vardø kommune tjenester av selskapet for kr 683 000 og av sekretariatet for kr 204 712.

Vardø kommune har følgende strategi for eierskapet i KomRev Nord AS:

- Videreutvikle virksomheten innenfor rammen av formålet med selskapet.
- Vardø kommune forventer at selskapet bidrar til å sikre offentlighetens tillit til kommunen, har nærhet til kommunens virksomhet, og at det drives kostnadseffektivt.